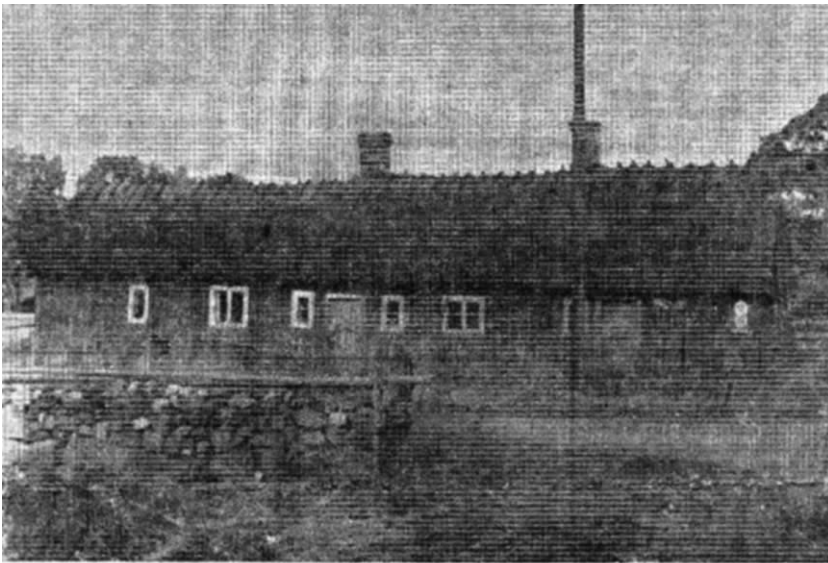

Ett gammalt hus i Härsnäs

När väg 108 i början på 1950-talet skulle rätas till och breddas från Röstånga till Skäralid så var det mycket diskuterande om det inte var bättre att, för att komma ifrån alla krökarna i Nackarpsdalen, så kunde man lägga vägen från Röstånga till Skäralid jämte järnvägen Klippan – Eslöv. Som väl var drogs detta förslag tillbaka, för annars hade en av Skånes vackraste vägar försvunnit för alltid.

En gammal byggnad i Röstånga från anno dazumal, nu snart helt skattad åt förgängelsen.

Nu blev det en breddning av i stort sett befintlig väg och detta förde med sig att denna artikel kommer att handla om rubriken här ovan. Huset som det gäller det låg i Härsnäs by vid den nuvarande vägen som leder ner till vänster om man kommer från Röstånga. Det är vägen till gamla Härsnäsbadet och nu till parkering vid Söderåsens Nationalpark. Precis vid korsningen på höger sida av denna väg, låg detta hus.

Jag håller mej till vad jag, genom anteckningar av min Farfar (som vanligt) vet om huset. När det byggdes anses troligen vara åren 1795 – 1800 eftersom det finns utsatt på karta från 1812.

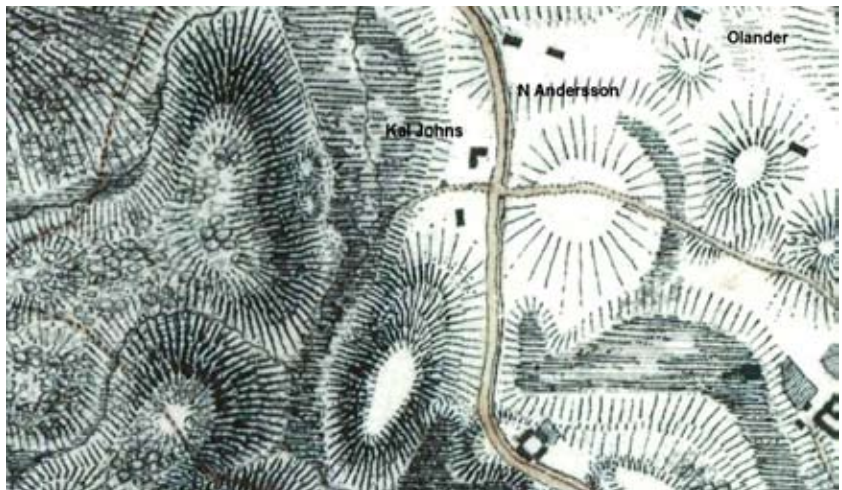
Man vet också att omkring 1825 tillhörde huset en gård i närheten som numera John och Etel Johanssons båda söner, Mats och Lasse äger. Ägare av den gården då var Nils Andersson och hustrun Johanna, som

var Johns mormors fosterföräldrar.

Huset inrymde två bostäder, i den närmast landsvägen, bodde en man som hette Nils Hansson* och i den andra en skräddare vid namn John Olsson och hustrun Maria med fyra söner där en hette Karl och en dotter, Emma. Två av sönerna, Per och August, emigrerade ganska unga till Amerika och hamnade i Nebraska,

där dom skaffade sig ganska omfattande rancher. Karl lockades antagligen av brödernas framgångar till att ta båten över Atlanten, och hamnade då hos dem i Nebraska. Karl som var född 1864 stannade i Amerika i 14 år. Han hade vissa besvär som gjorde att han inte kunde göra sig själv rättvisa, han drabbades i mycket unga år av barnförlamning (polio) och sviter efter denna fruktade sjukdom hade gjort honom låghalt på ett ben. Han fann för gott att lämna det hårda livet i Amerika, men med sig hem hade han otaliga historier, och även om alla inte var helt sanna, så var det en säkerligen äventyrlig resa.

Hemkommen tog "Kal John" som var det namn som alla kände honom under, olika arbeten på gårdarna i Härsnäs. Kal var inte den som spottade i glaset. Han och en man som hette Kristoffersson gick vid högtidliga tillfälle och hälsade på min farfar Olander "Skomagaren". Vid ett sådant besök blev det lite väl mycket våtvara, så efter halva sträckan hem som var c:a en km, då fick Kal övernatta på ovan

På bilden sitter Kal vid husväggen. I huset i bakgrunden bodde Nils August Lind och hustrun Hulda.

omtalade gård. Ägare då var Olanders syster Annett och hennes man Johannes Andersson. Nästa dag klarade Kal av återstående 500 m. till hemmet.

Kal dog 1948 och blev begravd i Röstånga under en s.k. fattigmansbegravning. och huset blev utan inneboende.

När en film med Edvard Persson som hette "Snapphanar" spelades in då användes huset under inspelningen, och under denna var det meningen att det skulle förstöras av eldsvåda, men detta ändrades.

Min mor och far renoverade sitt hus 1953 och då hade dom huset som tillfällig bostad, vilket jag överraskande kunde konstatera då jag kom hem vid årets slut efter en tid på "sjön". På en tavla av Gottfrid Olsson, vilken är teckning av köket och en del av stora rummet, där kan jag säga att på de golvtilljorna har jag trampat omkring! I bjälken ovanför öppna spisen fanns årtal inristade, detta kunde vara barnens födelseår, jag minns att ett var 1864, kanske Karls?

Slutet för detta unika hus kunde blivit mycket bättre och August Johansson kämpade mycket för att myndigheterna skulle kulturmärka huset. Det var faktiskt så att vägfarande ofta stannade till och beundrade det rödmålade huset med halmtak. Nu var det mycket nära att det blivit som August ville, men när det blev tal om breddning av väg 108 så svalnade myndighetens intresse av och August fick i stället kämpa mot Vägverket och en ny övermäktig myndighet lät riva 1/3 av huset.

John, min farbror Gunnar och August rev sedan resten av byggnaden i början av 1960-talet.

Därmed var "Sagan om Kal Johns huset" till ända.

Kal John tar en paus under stenkrossning i Ugglaröd år 1921. Rakt bakom står min farbror Gunnar och i "vegamössa" Johns morbror August Johansson, då ägare till gården som nämns tidigare och till höger i förgrunden, min far Erik.

Fotnot: Denne Nils Hansson var den första låntagaren i nybildade Röstånga Sparbank, han beviljades, mot revers ett lån på 125 riksdaler. Hämtat ur boken Röstångabygden, Minnesskrift utgiven med anledning av Röstånga Sparbanks 100-åriga tillvaro. Första dagen banken höll öppet var den 29 juni 1872.

Skrivet av Leif Persson i juli 2013